

Sprawozdanie z działalności merytorycznej Muzeum Zamek Opalińskich w Sierakowie, Powiatowej Instytucji Kultury za 2024 r.

Sprawozdanie z działalności merytorycznej Muzeum Zamek Opalińskich w Sierakowie obejmuje okres od 1 stycznia 2024 roku do 31 grudnia 2024 roku.

W okresie sprawozdawczym Muzeum w Sierakowie odwiedziło około 5000 osób, z czego 2168 zakupiło bilety (1777 bilety ulgowe, 391 bilety normalne). W analogicznym 2023 roku liczba odwiedzających naszą placówkę wyniosła 2432 osób. Spadek liczby odwiedzających o 263 osoby wynika m.in. z faktu że sierakowskie muzeum zostało zamknięte z powodu remontu w drugiej połowie roku. Przeważają osoby kupujące bilety ulgowe m.in. w związku ze wzrostem liczby grup zorganizowanych w tym dzieci i młodzieży. Pozostałe osoby szacowane to uczestnicy imprez, wydarzeń i przedsięwzięć organizowanych przez Muzeum w Sierakowie w 2024 r. – koncertów, warsztatów, spotkań itp. Wszystkie wydarzenia organizowane przez Muzeum były bezpłatne i uczestniczyć w nich mogli mieszkańcy regionu w dowolnym zakresie.

W omawianym okresie sprawozdawczym odbyły się również 30 godziny lekcji muzealnych oraz 32 razy skorzystano z przewodnika po Zamku w ramach oprowadzania grupowego. Dodatkowo 3 razy skorzystano ze ścieżki historycznej po Sierakowie oraz zrealizowano 7,5 godziny żywej lekcji historii z rekonstruktorami.

Styczeń

Działalność merytoryczną Muzeum Zamek Opalińskich w Sierakowie w 2024 r. rozpoczęło od promocji materiałów turystycznych w ramach działalności Punktu Informacji Turystycznej. Materiały te przekazane zostały w dniu 4 stycznia 2024 r. przez Wielkopolską Organizację Turystyczną i wśród nich

znalazły się m.in. mapy Wielkopolski z największymi atrakcjami, przewodniki rowerowe czy materiały dotyczące Wielkiej pętli wielkopolskiej. Materiały te są rozpowszechniane w punkcie.

Dzień później, 5 stycznia, nasze Muzeum **odwiedził poseł Henryk Szopiński**. Parlamentarzysta zwiedził Powiatową Instytucję Kultury, gdzie zapoznaliśmy go m.in. z zakresem naszej działalności, osiągnięciami oraz z planami remontów i wizją rozwoju sierakowskiego muzeum.

17 stycznia 2024 r. rozpoczęliśmy wyjątkowy rok związany z Piotrem Opalińskim. W dniu tym przypadała bowiem **400 rocznica jego śmierci**. Ten twórca potęgi Rodu, zasłużony żołnierz i senator jest jedną z najwybitniejszych postaci naszego regionu. W dniu tym w ramach rozpoczęcia uroczystości rocznicowych odbyła się w Mauzoleum Rodu msza święta za zmarłego przed 400 lat Piotra Opalińskiego.

W ramach działań upamiętniających Piotra Opalińskiego i jego ród, wspólnie z Darkiem Rybackim z kanału YouTube „Encyklopedia Staropolska” przygotowaliśmy i **opublikowaliśmy film poświęcony Rodowi Opalińskich**. „Opalińscy – herbu Łodzia. Najwięksi magnaci Wielkopolski” miał premierę 21 stycznia i do tej pory obejrzało go ponad 25 tysięcy widzów.

23 stycznia 2024 r. w muzeum odbył się występ teatralny przygotowany przez dzieci z Placówki Wsparcia Dziennego „Świetliki” z Sierakowa **pt. „Świąteczna rozprawa czyli Baba Jaga przed sądem”** - sztuka autorstwa Tomasza Zarasia. Opowieść w świątecznym klimacie przyciągnęła pełną salę widzów.

Kilka dni później, 28 stycznia wzięliśmy udział w **32 Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy** w Sierakowie. Powstała wówczas strefa gier planszowych, ekspozycja historyczna oraz toczono bitwy przy użyciu figurek ze świata Wargamingu.

Tego samego dnia, 28 stycznia 2024 r. odbyła się premiera kolejnego odcinka „Encyklopedii Staropolskiej”. Był to drugi zrealizowany wspólnie **film z Darkiem Rybackim związany z 400 rocznicą śmierci Piotra Opalińskiego**. Tym razem opowiadający o historii odkrycia i wydobycia jednych z najcenniejszych zabytków sztuki funeralnej - sarkofagów rodu Opalińskich. Filmy te są wykorzystywane obecnie w działaniach edukacyjnych i promocyjnych dotyczących naszego muzeum.

Luty

Na rozpoczęcie ferii zimowych, w dniu 3 lutego 2024 r. odbyło się **otwarcie wystawy pt. „Lego Star Wars”**. Kolekcja klocków pochodziła ze zbiorów Muzeum Dwóch Imperiów w Witaszycach oraz ze zbiorów prywatnych. Spotkanie uświetnili członkowie Polskiego Garnizonu 501 Legionu, którzy wcielają się w postacie z uniwersum Gwiezdnych Wojen. Wydarzenie to przyciągnęło rzesze miłośników klocków lego oraz fanów Gwiezdnych Wojen. Oczekujący na wejście stali w kolejce przed zamkiem aby móc dostać się do środka.

Kilka dni później, 6 lutego, relacja z otwarcia wystawy zaprezentowana **została w ramówce TVP 3**, gdzie m.in. wywiady z osobami organizującymi wydarzenie oraz samymi uczestnikami wernisażu.

14 lutego 2024 r. sierakowskie muzeum złożyło wniosek do programu „Ojczysty – dodaj do ulubionych. Edycja 2024” ogłoszonego przez Narodowe Centrum Kultury. **Projekt pn. „Fantastyczny krok w Barok – działania edukacyjno-animacyjne, gry i warsztaty o języku staropolskim”** skupiał się na działalności literackiej Rodu Opalińskich.

Marzec

13 marca 2024 r. do naszych zbiorów biblioteczno-muzealnych przekazano egzemplarz pierwszej krytycznej edycji **dziela Łukasza Opalińskiego „De**

Officiis Libri Tres - O Powinnościach Księgi Trzy". Książkę tą przekazał Pan prof. Marek Tracz-Tryniecki, Prezes Fundacji Wspierania Badań Nad Staropolską Myślą Polityczno-Prawną im. Andrzeja Maksymiliana Fredry. Zasiłowała ona bibliotekę muzealną związaną z twórczością Opalińskich.

W marcu sierakowskie muzeum odwiedzane było często przez okoliczną młodzież i dzieci, którzy chętnie przybywali na wystawę klocków lego m.in. 13 marca odwiedziły nas dzieci z przedszkola nr 4 w Międzychodzie. Dzień później dzieci ze Szkoły Podstawowej w Sierakowie, oraz wielu innych.

14 marca 2024 r. przygotowaliśmy i złożyliśmy wniosek o dofinansowanie działań w ramach programu Patriotyzm Jutra ogłaszanego przez Muzeum Historii Polski w Warszawie. Przygotowany **projekt pn. „Akademia Dobrego Obywatela”** związany był z działalnością społeczną i polityczną Opalińskich, a w szczególności Piotra i jego syna Krzysztofa.

Przy naszym muzeum działają różne grupy rekonstrukcyjne. Współpracujemy m.in. z **grupą historyczną CRONICA Reenactment** oraz grupą historyczną Wielewit. Grupy te wspomagają naszą działalność przy niektórych wydarzeniach. W dniu 17 marca 2024 r. przed zamkiem odbył się wspólny trening tych grup podnoszący ich poziom umiejętności fechtunku.

27 marca 2024 r. Państwowa Straż Pożarna w Międzychodzie przeprowadzała **ćwiczenia związane z zabezpieczeniem przeciwpożarowym Zamku**. Panowie Strażacy sprawdzali m.in. działanie systemów gaśniczych oraz zapoznawali się z rozmieszczeniem pomieszczeń oraz zasobami muzealnymi.

29 marca dotarła do nas bardzo dobra wiadomość. Otrzymaliśmy bowiem **dofinansowanie z Narodowego Centrum Kultury** w ramach programu: **„Ojczysty – dodaj do ulubionych. Edycja 2024”**. Znaleźliśmy się w gronie 44 Instytucji które otrzymały dofinansowanie i nasz projekt pn. „Fantastyczny krok w Barok....” przeszedł do realizacji. Kwota dofinansowania to 59.000,00 zł.

Kwiecień

4 kwietnia 2024 r. odbył się wernisaż autorskiej wystawy poznańskiego fotografa i malarza **Antoniego Ruta pt. „DYLEMATY”** - to nowatorskie spojrzenie na malarstwo i fotografię. Antoni Rut jest obecnie jednym z najbardziej rozpoznawalnych fotografików poznańskich zajmujących się łączeniem fotografii z malarstwem.

Dzień później, 5 kwietnia w Muzeum Zamek Opalińskich odbyła się Gala wręczenia nagród Starosty Międzychodzkiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie sportu i kultury.

19 kwietnia otrzymaliśmy kolejną dobrą wiadomość. Nasze Muzeum znalazło się w gronie instytucji i stowarzyszeń, które otrzymało **dofinansowanie** w ramach programu **„Patriotyzm Jutra”** realizowanego przez Muzeum Historii Polski. Nasz projekt pn. „Akademia Dobrego Obywatela” otrzymał dofinansowanie w wysokości 50.000,00 zł na realizację zadań związanych z warsztatami, spotkaniami i innymi wydarzeniami adresowanymi do starszych i młodszych poświęconych rodzinie Opalińskich.

Dzień później, jak co roku włączyliśmy się w **X edycję sprzątania brzegów rzeki Warty**. Przy Muzeum zebrało się grono około 40 osób które wspólnymi siłami zebrało pełen kontener śmieci. Należy zaznaczyć że otoczenie zamku od strony północnej regularnie sprzątane jest przez pracowników muzeum.

Od początku roku nasze muzeum prowadziło również bardzo **intensywne prace związane z kolejną edycją Pikniku Historycznego – Barwy Historii**. Tym razem jego odsłona poświęcona została 400 rocznicy śmierci Piotra Opalińskiego. W związku z tym, podjęliśmy się karkołomnego zadania związanego z przygotowaniem inscenizacji pogrzebu magnackiego tzw. Pompy Funebris. Prace realizowane od początku roku szczególnie zintensyfikowane zostały w marcu i kwietniu.

Maj

Wprowadzeniem do obchodów upamiętnienia 400 rocznicy śmierci Piotra Opalińskiego było wydarzenie zorganizowane 1 maja 2024 r. W dniu tym odbyła się bowiem **Barokowa Noc RPG w Muzeum Zamek Opalińskich w Sierakowie**. W zamkowych wnętrzach odbyły się rozgrywki fabularne osadzone w realiach XVII w. Dla przybyłych uczestników przygotowano dwa scenariusze, których inspiracją były listy wojewody poznańskiego Krzysztofa Opalińskiego: "Polowanie na czarownice" oraz "Gość bardzo znakomity". Grano do późnych godzin nocnych. Działania te realizowane były w ramach projektu pn. „Fanatyczny krok w Barok” finansowanego z NCK.

Kolejnego dnia, 2 maja rozpoczęły się wydarzenia związane z Piknikiem Historycznym – Barwy Historii. W 400 rocznicę śmierci Piotra Opalińskiego. Wydarzenia te rozpoczęły się **wernisażem wystawy historycznej pt. „Wojsko polskie epoki rotmistrza Piotra Opalińskiego”**. Wystawa poświęcona była jednej z najlepszych formacji wojskowych w historii Rzeczypospolitej czyli husarii. Po wernisażu odbył się wykład historyka, wybitnego znawcy tematu dr Radosława Sikory. Był on poświęcony mitom i prawdzie związanym z husarią na przestrzeni wieków.

Kolejny – **3 maja to dzień Pikniku Historycznego – Barwy Historii**. Wydarzenie to miało upamiętnić postać Piotra Opalińskiego oraz wprowadzić w klimat epoki i czasów w których żył. Głównym punktem programu tego wydarzenia była inscenizacja pogrzebu ukazująca niezwykle barwny rytuał związany z pożegnaniem zmarłego szlachcica.

Program imprezy, który zrealizowaliśmy w ramach tego wydarzenia:

14:00 – Pokaz i warsztaty XVII-wiecznych tańców dworskich w wykonaniu

Teatru Tańca Amatum.

14:30 – Pokaz musztry wojskowej XVII-wiecznej piechoty.

- 15:00 – Oficjalnie rozpoczęcie Pikniku. Przywitanie gości i przybyłych grup rekonstrukcyjnych oraz wręczenie statuetki „Zasłużony dla Powiatu Międzychodzkiego” dr Włodzimierzowi Łęckiemu.
- 15:30 – „Zwady i Rankory I” – Pokaz szermierczy w wykonaniu Grupy Szermierki Historycznej Karabela.
- 16:00 – Pokaz historycznej sztuki żonglerki chorągwiami w wykonaniu Amatum Sbanndiratori.
- 16:30 – „O husarii słów kilka” – prezentacja postaci husarza prowadzona przez dr Radosława Sikorę.
- 17:00 – „Rzecz o szabli” – pokaz w wykonaniu Grupy Historycznej CRONICA Reenactment.
- 17:30 – Pokaz historycznej sztuki żonglerki chorągwiami w wykonaniu Amatum Sbanndiratori.
- 18:00 - „Pan Bóg kule nosi...” – pokaz strzelecki i opowieść o XVII-wiecznej broni palnej.
- 18:30 – „Zwady i Rankory II” – Pokaz szermierczy w wykonaniu Grupy Szermierki Historycznej Karabela.
- 19:00 – „SARMACKA POMPA FUNEBRIS” – **Inscenizacja pogrzebu Piotra Opalińskiego wraz z przemarszem przez miasto konduktu pogrzebowego z Zamku do kościoła NMP Niepokalanie Poczętej.** W kościele elementy XVII-wiecznej ceremonii pogrzebowej. Wydarzenie uświetnił udział aktora Włodzimierza Matuszaka oraz chóru Anonymous Early Music Vocal Ensemble.

Ponadto:

Odbył się Jarmark Rzemiosła i Produktu Lokalnego, a wśród nich wyroby z drewna, biżuteria, miody, syropy i inne. Stanowiska Instytucji i warsztaty z animatorami;

Obozowisko historyczne a w nim m.in.: stanowiska edukacyjne: magnaci polscy, szewc, pisarz, cyrulik, mydlarstwo, krawiec, kowal, obóz wojskowy, karczma i inne.

W dniu 4 maja 2024 r. odbyło się ostatnie wydarzenie związane z Piknikiem Historycznym. Był to **koncert plenerowy pt. „Blaski i cienie Łodzi herbowej Opalińskich”**, w wykonaniu barda Jacka Kowalskiego wraz z zespołem Klub Św. Ludwika. W trakcie koncertu odbyła się premiera dwóch, specjalnie stworzonych utworów na tę okoliczność, poświęconych Krzysztofowi Opalińskiemu.

10 maja 2024 r. odbyła się kolejna **edycja Sierakowskiej Wiosny Klasyków**, tym razem pod hasłem: **„Muzyka na każdą pogodę”**. Był to koncert nauczycieli i uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st. Im. T. Szeligowskiego w Gorzowie Wielkopolskim. W ramach wydarzenia odbywały się również warsztaty, spotkania i różnego typu przedsięwzięcia adresowane do szerokiego grona odbiorców.

W ramach „Wiosny..” m.in. 17 maja w hali sportowo-widowiskowej w Sierakowie dla dzieci i młodzieży odbył się **koncert Orkiestry Kameralnej Poznańskiej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej** pt. „Muzyka filmowa i nie tylko”.

28 maja 2024 r. przy Muzeum odbyło się **spotkanie integracyjne i ognisko dzieci i młodzieży** ze Świetlicy Dziennego Wsparcia „Świetliki” w Sierakowie. Młodzież poznawała historię zamku, zwiedzała wystawy a następnie uczestniczyła w zajęciach edukacyjnych.

31 maja 2024 r. odbyła się **premiera filmu podsumowującego Piknik Historyczny Barwy Historii 1624-2024**. W 400. Rocznicę Piotra Opalińskiego. Powstały materiał cieszył się ogromnym zainteresowaniem i miał on tysiące odsłon.

Czerwiec

1 czerwca Muzeum Zamek Opalińskich brało udział w **Dniu Dziecka** organizowanym przez Sierakowski Ośrodek Kultury. Przygotowaliśmy liczne gry planszowe i ciekawe kolorowanki dla najmłodszych, a także można było pochwalić się swoimi umiejętnościami szermierki.

W dniach 7 – 8 czerwca 2024 r. sierakowskie muzeum wspomagało organizację XV zjazdu absolwentów Zespołu Szkół w Sierakowie. W ramach tego wydarzenia z Sierakowskim Ośrodkiem Kultury **współorganizowaliśmy wystawę fotograficzną Ireneusza Linde**, która odbyła się w dawnym kościele poewangelickim w Sierakowie – obecnie Bibliotece Publicznej.

12 czerwca 2024 r. Nasze Muzeum wraz z Panią Elżbietą Linde, przygotowaliśmy **wystawę plenerową poświęconą artyście i jego twórczości Ireneuszowi Linde**. Wystawę można było podziwiać na naszym rynku w Sierakowie przez cały okres wakacji.

29 czerwca 2024 r. Muzeum Zamek Opalińskich gościła w Nadleśnictwie Sieraków w **Bucharzewie w Leśnym Pikniku**. Podczas pikniku rodzinnego sprawdzaliśmy łucznicze talenty pasjonatów historii w każdym wieku. Było niesamowicie widzieć, jak zarówno młodszy, jak i starsi z zaangażowaniem strzelali z łuku, przenosząc się w czasie do dawnych epok.

Lipiec

6 lipca 2024 r. W wyniku intensywnego wiatru jedna z lip znajdujących się na terenie Muzeum, przewróciła się na środek drogi. Zniszczeniu uległa jedna z lamp. Drzewo zostało szybko usunięte, teren posprzątnięty, a w miejsce starej lipy dokonano nowych nasadzeń.

12 lipca 2024 r. W Poznaniu w Parku im. Adama Mickiewicza, nasza ekipa zamkowa wzięła udział w **Wojewódzkim Świącie Policji**. Na naszym stanowisku można było obejrzeć stroje i broń z różnych epok, zakupić publikacje związane z

regionem oraz poznać atrakcje powiatu międzychodzkiego. W tym samym dniu do Punktu Informacji Turystycznej dotarły nowe materiały promocyjne związane z regionem i Wielkopolską. Dzięki współpracy z Wielkopolską Organizacją Turystyczną otrzymaliśmy dla gości turystów odwiedzających nasz region m.in. mapy z atrakcjami Wielkopolski czy kolekcjonerskie wydanie komiksu Kajko i Kokosz poświęconego dziejom wczesnośredniowiecznym wielkopolski.

17 lipca odwiedziła nas grupa harcerzy, która zaznajomiła się z historią naszego zamku i Sierakowa podczas lekcji muzealnej. Uczestniczyli oni w różnych zajęciach oraz rozwiązywali testy historyczne poświęcone dawnym właścicielom zamku w Sierakowie.

Sierpień

2 sierpnia 2024 r. odbyła się wyjątkowa **gra terenowa pt. „Duch Baroku”**, która umożliwiła spotkanie z największymi pisarzami doby baroku w Polsce. Uczestnicy mieli okazję odkryć tajemnice dawnych czasów, rozwiązując zagadki i rozmawiając z duchami polskich pisarzy. Mikołaj Rey, Jan Kochanowski czy Sęp-Szarzyński wprowadzali w klimat epoki uczestników i stawiali przed nimi trudne zadania. Wydarzenie to dofinansowane było w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: „Ojczysty – dodaj do ulubionych. Edycja 2024”.

6 sierpnia Wielkopolska Organizacja Turystyczna wpisała nas na listę **PSYjanych obiektów w Wielkopolsce**, gdzie mile widziani są turyści ze swoimi psimi towarzyszami. W gronie tych miejsc znalazło się także nasze Muzeum.

Dwa dni później, 8 sierpnia odbył się **wernisaż sierakowskiej artystki, malarki – amatorki Pani Lidii Kramer**. Jej wystawa pt. „Błękitna Chwila” prezentowała uroki powiatu międzychodzkiego, ze szczególnym zwróceniem uwagi na okoliczne rzeki i jeziora. Wernisaż cieszył się dużym zainteresowaniem mieszkańców regionu.

18 sierpnia, w ramach VII Letnich Spotkań Kameralnych w Sali reprezentacyjnej zamku **wystąpił duet wiolonczelowy Oak Brothers** – Radosław Dembiński – viola da gama i Szczepan Dembiński – wiolonczela barokowa. Koncert zorganizowany we współpracy z Sierakowskim Ośrodkiem Kultury.

24 sierpnia współorganizowaliśmy **zjazd zabytkowych samochodów marki Mercedes**. Przy naszym muzeum odbyła się prezentacja zabytkowych pojazdów, wystawa aut oraz foto-sesje dla miłośników motoryzacji. Część właścicieli samochodów zwiedzała również zamek i poznawała historię regionu.

W ramach zakończenia lata, 30 sierpnia 2024 r. wspólnie z Sierakowskim Ośrodkiem Kultury **przenieśliśmy się do Śródziemia** – świata stworzonego przez Mistrza Fantastyki: Johna Ronalda Reuela Tolkiena. Na terenie naszego Zamku odbył się konkurs, który polegał na przebraniu się w postaci z książek lub filmów tego znanego pisarza. Po konkursie, w Bibliotece Publicznej odbył się koncert zespołu "Za Progiem": Muzycy wykonali utwory wprowadzające w klimat twórczości J.R.R. Tolkiena.

31 sierpnia wzięliśmy udział w **III edycji rodzinnego Pikniku Mundurowego** organizowanego w Międzychodzie. Na naszym stoisku można było obejrzeć wszelkiego rodzaju broń historyczną lub zakupić publikacje związane z naszym regionem.

Wrzesień

7 września 2024 r. wspólnie z Biblioteką Publiczną Gminy Sieraków zorganizowaliśmy **Powiatowe Narodowe Czytanie „Kordiana” Juliusza Słowackiego**. Przy współpracy ze Szkołą Podstawową w Sierakowie i prowadzącymi to spotkanie Alicją Malej i Zuzanną Szlachetko z klasy 8d, gościliśmy w Zamkowych murach przedstawicieli różnych szkół i gości z terenu naszego Powiatu.

W dniach od 16 do 20 września 2025 r. odbył się **cykl spotkań**, na których uczniowie z różnych szkół poznawali historię Rodu Opalińskich poprzez gry fabularne – popularne RPG. **Warsztaty rpg-owe odbyły się w SP1 Międzychód, SP Lutom, SP Kwilcz, LO Międzychód, a także SP Sieraków.** Na podstawie listów Krzysztofa Opalińskiego do brata Łukasza zostały przygotowane niesamowite przygody, dzięki którym uczniowie z poszczególnych szkół zapoznali się z historią lokalnych bohaterów. Wydarzenie to dofinansowane było ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Ojczysty – dodaj do ulubionych. Edycja 2024.

Dzień później 21 września - 18 drużyn wzięło udział w **grze terenowej pod nazwą „Szkola Tajemnic”**, gdzie każda z nich musiała rozwiązywać zagadki związane z naszym miastem i jego historią. Fabuła przygody oparta była o działalność Gimnazjum w Sierakowie założonego przez Krzysztofa Opalińskiego w 1650 r. Uczestnicy gry rozwiązywali tajemnicę śmierci jednego z profesorów i jednocześnie poznawali arkana XVII-wiecznego szkolnictwa. Grę miejską dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra” – w ramach projektu „Akademia Dobrego Obywatela”.

Już następnego dnia, 22 września, w Sali Reprezentacyjnej Zamku odbył się **koncert muzyki klasycznej pt. „Coś dla ucha i dla ducha”**. W przepięknej scenerii wystąpił zespół Classic Quartet, który wykonywał utwory twórców muzyki polskiego baroku. Przy Sali wypełnionej po brzegi usłyszeć było można dzieła takich muzyków jak Mikołaja Zieleńskiego, Adama Jarzębskiego czy Jana Branta. Wydarzenie to dofinansowano zostało ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach Programu „Patriotyzm Jutra”.

Realizując działalność badawczą sierakowskiego muzeum 27 września 2024 r. ukazał się artykuł naukowy w **czasopiśmie archeologicznym „Fontes Archeologici Posnanienses”** dotyczącym odkrycia w 2015 r. w trakcie badań

powierzchniowych okucia pochewki od noża z tajemniczym przedstawieniem zwierzęcia smoka lub lwa.

W publikowanym artykule dokonano typologizacji znanych okuć tego typu i zmieniono interpretację wizerunku zwierzęcia na okuciu. Uznano, iż przedstawiać on może Baranka Bożego - **tzw. Agnus Dei** i związany jest on z rozwijającym się chrześcijaństwem na ziemiach Słowian zachodnich. Datowany jest na XII w. Co więcej - w 2019 r. obecność XII-wiecznej osady w tym miejscu potwierdziły sondażowe badania archeologiczne przeprowadzone przez nasze Muzeum. Odkryto wówczas ślady obiektów osadniczych i dużą ilość fragmentów ceramiki. Przedmiot ten jest niezwykle elementem historii naszego regionu - jak tu trafił? Być może nóż z bogato zdobioną pochewką miał być darem dla kogoś ważnego, może był to przedmiot należący do jakiegoś misjonarza, a może pochodził z rabunku.

Tego samego dnia 27 września nasze Muzeum rozpoczęło **projekt badawczym związanym z grodziskami z terenu Powiatu Międzychodzkiego**. Polegać on ma w pierwszym etapie na inwentaryzacji istniejących na naszym terenie grodzisk, wstępnym ich rozpoznaniu oraz dokładnym datowaniu. W przyszłości przeprowadzona zostanie wnikliwa analiza ich funkcjonowania i wzajemnych relacji. W pierwszej kolejności przebadane zostało **nieinwazyjnie grodzisko w Kolnie**, położone na charakterystycznym cyplu nad Jeziorem Koleńskim. Wraz z panem Marcinem Krzepkowskim oraz Piotrem Wronieckim z Fundacji Relikta prowadziliśmy badania nieinwazyjne polegające m.in. na zastosowaniu metody magnetycznej przy użyciu magnetometru oraz analizie wysokościowej. Badania prowadzone były na charakterystycznym kopcu oraz w części dostępnego terenu przylegającego do niego. Badania są prowadzone we współpracy z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, Urzędem Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego oraz Nadleśnictwem Międzychód. Przeprowadzone badania przyniosły niezwykle interesujące wyniki.

Również 27 września, w Ośrodku Edukacji Przyrodniczej w Chalinie odbyły się **Wielkopolskie Obchody Światowego Dnia Turystyki**, gdzie Punkt Informacji Turystycznej funkcjonujący przy Muzeum Zamek Opalińskich otrzymał Certyfikat 2 gwiazdek od Polskiej Organizacji Turystycznej. W imieniu naszej Instytucji certyfikat odebrał Starosta Pan Rafał Litke.

30 września w Liceum Ogólnokształcącym w Międzychodzie odbyły się **warsztaty dziennikarskie**, podczas których młodzież miała okazję dowiedzieć się więcej o historii dziennikarstwa oraz nowoczesnych mediach internetowych. Uczestnicy warsztatów zdobyli nie tylko cenną wiedzę, ale wykorzystali to w praktyce. Wydarzenie współfinansowane ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Ojczysty – dodaj do ulubionych. Edycja 2024.

Październik

4 października 2024 r. w sali wystaw czasowych, na 2 piętrze naszego muzeum odbyła się **Gala podsumowująca VII Grand Prix Powiatu Międzychodzkiego** w biegach dziecięco-młodzieżowych. Podsumowano wówczas cykl tegorocznej odsłony sportowej klasyfikacji w powiecie międzychodzkiem.

8 października pojawiła się **nowa gra paragrafowa** związana z Rodem Opalińskich pt. **„Teatrum nieszczerości”**. Oparta ona została na wspomnieniach Krzysztofa Opalińskiego i jego relacjach z dworem królewskim Jana Kazimierza. Dla pierwszych trzech osób, które dotarły do końca gry i zwyciężyły zostały przewidziane drobne upominki. Gra powstała w ramach projektu „Fantastyczny krok w Barok” dofinansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Ojczysty – dodaj do ulubionych. Edycja 2024.

18 października **udostępniono opracowane scenariusze gier fabularnych przeznaczone dla wszystkich miłośników historii i rpgów.** Scenariusze te były efektem naszego projektu pn. „Fantastyczny krok w Barok”, w ramach którego młodzież z terenu powiatu międzychodzkiego poznawała historię regionu przez gry fabularne. Na kanwie listów Krzysztofa Opalińskiego stworzono dwie przygody: „Polowanie na czarownicę” oraz „Gość bardzo znakomity”, które przenoszą uczestników do XVII-wiecznego Sierakowa. Scenariusze powstał w ramach projektu „Fantastyczny krok w Barok” realizowanego przez Muzeum Zamek Opalińskich w Sierakowie w ramach programu „Ojczysty – dodaj do ulubionych” Narodowego Centrum Kultury.

21 października podpisano **umowę na konserwację unikatowych sarkofagów Rodu Opalińskich** oraz prace restauratorskie i budowlane w Muzeum Zamek Opalińskich w Sierakowie. Koszt zadania to 1 197 000 zł w tym 1 000 000 zł dofinansowania z Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych POLSKI ŁAD.

26 października 2024 r. w Zamku odbył się **wieczór poetycki** podczas którego uczestnicy poznawali **„Satyry albo Przestrogi do naprawy rządu i obyczajów w Polsce należące” autorstwa Krzysztofa Opalińskiego.** Fragmenty satyr ożyły dzięki interpretacjom uczniów ze Szkoły Podstawowej w Sierakowie, którzy wprowadzili nas w barokową atmosferę i problemy społeczne XVII wieku, wciąż aktualne do dziś. Całość wydarzenia okraszona była muzyką w wykonaniu pianistki Izabeli Gontarz Wydarzenie dofinansowano ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowe Centrum Kultury: Ojczysty dodaj do ulubionych. Edycja 2024.

Listopad

2 listopada 2024 r. w Mauzoleum Rodu na Zamku w Sierakowie odbyła się **Msza Święta w intencji zmarłych z Rodu Opalińskich.**

3 listopada Muzeum Zamek Opalińskich w Sierakowie **zostaje zamknięte do odwołania z powodu remontu**. Punkt Informacji Turystycznej i biuro pracują bez zmian.

Mimo remontu nasza instytucja nadal działała. 8 listopada pomagaliśmy przy realizacji **II edycji Powiatowego Turnieju Historycznego pt. „Wielka Gra”**. Głównym organizatorem było Kwileckie Centrum Kultury i Edukacji w Kwilczu. W skład komisji konkursowej wchodziła Monika Pestka-Lehmann, Marcin Lehmann oraz dyrektor Robert Jędrzejczak. Turniej składał się z dwóch etapów: test pisemny i finałowe eliminacje ustne, uczestniczyła w nich młodzież ze szkół z całego powiatu międzychodzkiego. W ramach „Wielkiej Gry” jurorzy przygotowali m.in. biogramy postaci historycznych z terenu naszego powiatu oraz przygotowali testy i zestawy pytań konkursowych.

8 listopada 2024 r. razem z młodzieżą z Zespołu Szkół w Sierakowie oraz zespołem „Projekt Rekreator” **zglebiliśmy tajniki tworzenia gier paragrafowych**. Młodzież mogła zobaczyć w jaki sposób powstają interaktywne historie w grach paragrafowych, jak stworzyć własną opowieść i następnie przygotować ją technicznie do publikacji on-line. Warsztaty te dofinansowane zostały ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach Programu „Patriotyzm Jutra”.

9 listopada 2024 r. w Placówce Wsparcia Dziennego Świetlica „Świetliki” w Sierakowie, odbyły się **warsztaty artystyczne pt. „Barokowe stroje w niezwyklej odsłonie”**, które poprowadziła sierakowska malarka **Aleksandra Wiszniewska**. W ramach zajęć dzieci i młodzież poznawało historię barokowych strojów a następnie, samodzielnie wykonywała je przy wykorzystaniu nietypowych materiałów. Wydarzenie to zostało dofinansowane ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach Programu „Patriotyzm Jutra”.

W dniach 9 – 10 listopada 2024 r. organizowaliśmy wyjątkowe wydarzenie związane z realizacją projektu „Akademia Dobrego Obywatela” w ramach

programu Patriotyzm Jutra. **Wówczas to odbył się historyczny LARP sarmacki pt. Wdowi Grosz**". Wydarzenie to podzielone zostało na dwa dni.

W dniu 9 listopada odbywały się liczne **warsztaty historyczne** wprowadzające w klimat epoki. W Zamku i na terenie Stada Ogierów miały miejsce m.in. warsztaty sądownicze, myśliwskie, rodowe, szermierski czy muzyczne. Powstawały rody, zawiązywano spiski i wprowadzano uczestników w sytuację rodzinno-prawną na terenie powiatu międzychodzkiego w XVII w.

Drugiego dnia, czyli 10 listopada, w **Ośrodku Edukacji Przyrodniczej w Chalinie odbyła się główna gra**, gdzie każdy z uczestników przeniósł się w czasy wielkopolskich awantur i mógł przeżyć niesamowitą przygodę. Wątek głównym przygody była postać **Barbary Berezianki, Pani na Chalinie**, która to zawiązała spisek na życie swego męża i starała się uniknąć kary za popełnione czyny. W LARP-ie uczestniczyli mieszkańcy powiatu międzychodzkiego oraz osoby spoza jego granic. Wydarzenie dofinansowane było ze środków Muzeum Historii Polski w ramach programu Patriotyzm Jutra.

29 listopada 2024 r. podpisano **umowę na modernizację poddasza z przeznaczeniem na funkcje magazynowe** wraz ze stworzenie nowoczesnej przestrzeni wystawienniczej w Muzeum Zamek Opalińskich. Zadanie w 100% dofinansowane z Programu Rządowy Fundusz POLSKI ŁAD: Rządowy Program Odbudowy Zabytków. Wykonawcą będzie ZU-H LECH MICHAŁ SZYMANEK. Koszt wyniósł 392 341,59 zł.

W miesiącu tym przygotowano i złożono wniosek do programu „**Edukacja Kulturalna**” Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie. Projekt związany był z szeroko pojętymi działaniami na rzecz promocji kultury wśród dzieci i młodzieży.

Grudzień

13 grudnia z okazji zbliżających się świąt pracownicy naszego Muzeum zostali zaproszeni do wykonania wspólnej piosenki świątecznej, wraz z Sierakowskim Ośrodkiem Kultury i innymi instytucjami z terenu gminy Sieraków. **18 grudnia Sarkofagi Rodu Opalińskich zabrane zostały do Torunia**, gdzie zostały poddane pracom restauratorskim wykonywanym przez specjalistyczny zespół konserwatorów sztuki. Powrót planowany dokonał się na wiosnę.

W grudniu dokonano również **rozliczeń finansowych i wykonano sprawozdania z realizacji zadań**, na które Muzeum w Sierakowie otrzymało zewnętrzne dofinansowania, m.in. z programu Patriotyzm Jutra, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków czy ze środków Gminy Sieraków.

W ramach rozbudowy zbiorów muzealnych zakupu eksponatów w kwocie 6.220,00 zł. Na ten cel otrzymano dotację celową z Gminy Sieraków w kwocie 5.000,00 zł, pozostałe środki zostały pokryte z dochodów własnych Muzeum.

W 2024 roku dokonano zakupów następujących eksponatów muzealnych:

- **medal za III miejsce w wyścigu cyklicznym 1927 r. Sieraków** - szt. 1, kwota 800,00 zł,
- **karta służby porucznika Benedykta Zubrzyckiego z 17 Pułku Jazdy Armii Księstwa Warszawskiego 1814 r.**- 1 szt., kwota 2.210,00 zł,
- **poświadczenie służby porucznika Benedykta Zubrzyckiego z 17 Pułku Jazdy z 20.02.1813 r.** sygnowana przez oficerów z Pułku - 1 szt., kwota 2.210,00 zł,
- **talerz z okazji 50-lecia Huty Szkła Warta** - 1 szt., kwota 400,00 zł,
- **XIX-wieczna pruska nabijka z pasa lub ładownicy z wizerunkiem orła** - szt. 1, kwota 400,00 zł,
- **plaszcz przeciwdeszczowy ORMO lata 60-70-te XX w.** - szt. 1, kwota 200,00 zł.

Opracował: Robert Jędrzejczak